Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Missionsförbundet

ILLUSTRERAD TIDNING

för Svenska Missionsförbundets yttre mission

Utkommer den 1 och 15 i varje månad

1 Sept. 1912 | Redaktion: *WILH. SJÖHOLM :: J. E. LUNDAHL* | N:r 17. Årg. 30

Översikt

av ställningen på våra missionsfält enligt senaste årsberättelsen.

II.

Missionen i Kina.

Stationen i Wuchang.

Missionär *Alfr. L. Fagerholm* skriver om arbetet i Wuchang under det gångna året följande:

Det flydda året med dess växlingar har särskilt kommit oss att få se Guds underliga sätt att handla, och fastän hans stigar varit dunkla och hans vägar för oss oförståeliga, så har dock allt skett, på det att hans namn därigenom skulle varda förhärligat.

Under det gångna året ha följande *missionärer* varit stationerade på Wuchang-stationen: Johan och Eva Sköld, Anna Jönsson, Elin Lindgren, Ida Nilsson samt Alfred och Lydia Fagerholm. Av dessa ankom syster Ida Nilsson för första gången till Kina i mitten av januari. På grund av sjukdom måste makarne Sköld anträda resan hem till Sverige i maj.

Verksamheten på *huvudstationen* har i stort sett pågått efter samma plan som under föregående år, men till sin utsträckning har det förökats icke så litet, under det att arbetskrafterna förminskats. Arbetsbördan har därför blivit så mycket tyngre för de arbetare, som stannat kvar.

Så ha vi under året upptagit nytt arbete vid Haniangmen-gatan, där vi i slutet av förra året lyckades köpa ett hus med tomt. Den delen av huset, som ligger närmast gatan, var förut en gammal smedja, men genom en mindre omändring och reparation förvandlades smedjan till ett litet kapell. Vi hoppas att i en snar framtid få bygga en större kyrka och en evangelistbostad på denna plats, där vår mission har ett så stort verksamhetsområde.

Skolarbetet på stationen har pågått efter samma metoder som under förra tider, och vår lärare och lärarinna ha med trohet och nit skött sina åligganden. *Kolportörsverksamheten* har uppehållits av bokspridare, som varit anställda dels i Brittiska och Utländska Bibelsällskapets dels i Skottska Bibelsällskapets tjänst. *Församlingens* tillväxt har under året ej varit stor, men Gud, som ser och vet allt, vet också, huru många, som genom ordets förkunnelse vunnits för Kristus, fastän

vi ej fått glädjen att se alla inträda i församlingen.

På *utstationerna* ha vi samma arbetare som under föregående år. Livaktigheten på utstationerna har ej varit vad vi önskat, att den skulle vara, men vi få vara tacksamma för vad som varit. Från verksamheten i Hankow ha vi fått döpa några kvinnor — de första kvinnorna i vår mission från denna plats.

Vårt verksamhetsår avslutades på ett för oss ovanligt sätt. Den 9 okt. utbröt den revolution, som nu översvämmat hela Kina och skakat det gamla drakriket i alla dess fogningar. Vi kände en längre tid, innan revolutionen bröt ut, att något var i görningen, men ändock trodde man, att allt snart skulle bli lugnt igen. Utbrottet var dock för häftigt och för kraftigt, för att det skulle kunna undertryckas. I tre dagar, medan den värsta hetsjakten efter manschurer pågick, voro vi instängda i staden och voro i ständig oro för vad som kunde komma. Den 12 okt. befriades vi ur denna belägenhet, i det att vi tillsammans med alla andra missionärer i staden fördes ut av en amerikansk konsul Green och kommo till Hankow. Som amiral Sa's flotta väntades för att bombardera Wuchang, ansågs Hankow också farligt, och vi reste därför på vår konsuls order från Hankow till Shanghai.

Vår predikolokal i Hankow blev ett rov för lågorna under krigets dagar, och våra församlingsmedlemmars affärer och hem gingo samma väg. I Wuchang har vårt gatkapell och vår evangelistbostad blivit genomskjutna av granater.

Stationen i Shasi.

Från denna station skriver missionär *B. E. Rydén:*

Rörande arbetet på Shasi-stationen med utstationer under det gångna året är det nu icke så mycket att säga, ty i de olika verksamhetsgrenarna har det bedrivits på samma sätt och efter samma plan som under föregående år. De svenska och infödda arbetskrafterna hava ock varit desamma, dock med tillökning av Cheng Lien-yung, vår i början av året från Kingchow seminarium utexaminerade elev, som då inträdde bland medhjälparne. En god predikohjälp ha bröderna Tånnkvist, Nelson och Marcus Cheng från Kingchow lämnat, särskilt under den tid de för upprorets skull bodde på Shasistationen.

En förändring i arbetet ha vi dock att meddela, nämligen beträffande gatkapellsverksamheten. I flera år ha vi strävat efter att få ett kapell vid någon av de folkrikaste gatorna för att i någon mån kunna nå massorna i staden, men alla försök härutinnan ha varit fruktlösa. Först i våras lyckades det oss att hyra en lämplig lokal, som alltintill tiden för upproret ofta var till trängsel fylld av lyssnande åhörare.

På grund av osäkerheten under revolutionen var det ej rådligt för de utländska kvinnorna och barnen att stanna kvar i Shasi. Då därtill från flera håll uppmaningar kommo att lämna platsen, reste de mina upp till Ichang. Sedermera fingo vi vår generalkonsuls order att resa till Shanghai, vilket vi ock gjorde, helst som även Ichang vid den tiden ansågs vara en mycket osäker plats.

Församlingen har under året ökats med 24 döpta. Någon större livaktighet bland de kristna har icke försports, och vid tvenne av våra utstationer ha trögheten och likgiltigheten varit stora. Men på tre andra utstationer ha förhållandena varit rätt goda, varöver vi prisa Gud. Efter fredens återställande hoppas vi, att ställningen inom församlingen må bliva annorlunda. Den livliga tillslutning, mötena på senare tiden fått, synes tala härför.

En återblick på det gångna året säger oss, att Gud varit oss nära och välsignat vårt arbete. Framtiden är för oss alla höljd i dunkel. Då detta skrives, synes en hoppets stjärna uppgå över detta land, men Gud allena vet, om hon kommer att alltfort höja

sig eller försvinna. Vi hoppas och vänta det förra. Då skall det helt visst bliva en missionstid som aldrig tillförne. Då behövas arbetare, många arbetare, både utländska och infödda, arbetare, som förstå att möta de nya förhållandena och kunna fylla de nya kraven och som framförallt äro fyllda av Guds kärleks och visdoms Ande.

Läkareverksamheten i Shasi.

Härom skriver missionär *A. E. Wandel:*

Läkareverksamheten i Shasi har fortgått såsom under förlidet år, men emedan patienternas antal betydligt ökats, ha vi måst ägna mera tid åt denna del av verksamheten.

Sjukbesökens antal har varit omkring 2,890. De sjuka ha varit behäftade med olikartade sjukdomar, bland vilka må nämnas sårsjukdomar, veneriska, ögon- och magsjukdomar. Vid några förlossningar ha vi ock biträtt. Som vanligt ha vi haft en del opiumslavar intagna, för att dessa måtte lägga bort den svåra vanan. Andra, som intagit opium eller andra gifter för att därmed förkorta sina liv, ha räddats. Till några sådana ha vi dock blivit för sent kallade, varför de blivit ett rov för det starka giftet. En del operationer ha utförts under lokalbedövning.

Under oktober—december voro sjukbesöken ytterst få till följd av kriget. Penningbristen blev stor, så att folket icke ens kunde tänka på att skaffa någon hjälp för sina sjuka. Landsbefolkningen vågade sig icke heller ut på de osäkra vägarna.

I början av december väntades ett större slag i våra bygder mellan manschurerna i Kingchow och rebellerna i Shasi. Det blev ock några få sammandrabbningar, men ytterst få sårade. D:r Graham från Ichang och några andra utlänningar kommo ned till Shasi för att förbinda de sårade, men som sagt, det blev dess bättre icke många. Manschurerna gåvo sig nämligen och nedlade sina vapen.

Stationen i Ichang.

Missionär *K. A. Fernström* skriver om arbetet på denna plats:

Vad verksamheten beträffar, så har den bedrivits som under gångna år med predikan, skolundervisning, bokspridning och samtal. Våra medarbetare ha, så långt vi känna, arbetat troget, var och en efter sin begåvning och med det pund han fått. En del av evangelisterna ha varit mycket intresserade av att hålla missions- och väckelsemöten. De ha då samlats fyra à fem och hållit några dagars möten på den ena platsen efter den andra. Vid dessa tillfällen ha de predikat ute, i privata hus och i kapellen. Mötena ha varit välsignelserika, mycket folk har under desamma fått höra evangelium, och de kristna ha blivit uppmuntrade.

Under de sista månaderna av det gångna året har vårt arbete hindrats betydligt genom revolutionen, som utbröt här i staden på natten till den 19 oktober. Förut hade oroande rykten skrämt upp folket, så att så många som kunnat hade lämnat staden och flyttat ut på landet. Aftonen före revolutionen flyttade vi alla ned till södra delen av staden, där vi vänligen bjudits att bo hos de amerikanska och skotska missionärerna samt våra ogifta kvinnliga missionärer hos en agent och fru Ross. Den 15 november syntes allt så lugnt igen, att vi då flyttade åter till vår station. Men redan den 7 december ansågs ställningen på nytt så kritisk, att engelske konsuln utfärdade order om, att alla brittiska kvinnor och barn skulle lämna staden och fara till kusten och alla män skulle flytta till närheten av hamnen, utländska tullen och brittiska konsulatet. Den 9 december reste därför fru Ida Fernström med dottern Lilly och Engdahls med sina barn till Shanghai, och den 12:te reste Ida Petterson. Fernström flyttade ned till pastor Kerney, tillhörande skotska missionen, och syster Elfrida Isaksson, som för till-

fället var i Shasi för att deltaga i Röda Korsets arbete, bodde, sedan hon kommit åter, hos en doktor Graham. På utstationerna har det också tidvis varit mer eller mindre oroligt, så att arbetet i sin helhet under senaste tiden varit mycket oregelbundet.

Herren till pris har dock ingen fientlighet mot utlänningarna och de kristna förekommit. Tvärtom har det varit de revolutionära mycket angeläget att visa, att de vilja stå på vänlig fot med utlänningarna och beskydda dem och de kristna. Revolutionen har på ett alldeles särskilt sätt visat, att kristendomen eller den kristna missionen i Kina redan utfört stora ting. Många av de ledande männen såväl som av soldaterna äro kristna eller ha studerat i kristna skolor, och däri ligger utan tvivel förklaringen till deras strävan att hindra våld och onödiga blodbad och att skipa rätt och rättvisa åt alla håll, så långt de kunnat.

Vår fulla övertygelse är, att missionen med Guds nåd går en verklig skördetid till mötes i Kina.

Arbetarne på stationen ha varit familjerna Engdahls och Fernströms samt Elfrida Isaksson och Ida Petterson, den senare lärarinna i Svenska skolan.

Svenska skolan i Ichang.

Om arbetet i svenska skolan skriver föreståndarinnan fröken *Ida Petterson:*

Vårterminen, som räckte från den 24 januari t. o. m. den 17 juni, var synnerligen gynnsam för skolan: inte en enda sjukdag varken för lärarinna eller barn. Båda klasserna hunno också ett gott stycke framåt, den äldre avslutande femte läsårets kurser, den yngre första hälften av tredje årets. Ur den högre klassen avgingo Rakel Kullgren och Linnea Sköld, båda för att med sina föräldrar återvända till hemlandet. Min »stora» klass, som en tid räknade fem lärjungar, har sålunda smält ihop till bara två, och »lilla» klassen är ej större den heller. Under höstterminen tillkom en liten nybörjareklass, egentligen bestående av Gunhild Rydén, som emellertid fick en frivillig kamrat i Folke Engdahl, vilken tilläts deltaga, ehuru han ej ännu på ett år kunde anses vara i skolåldern.

Under vårterminen lästes utom de svenska ämnena även engelska, detta på extra tid två eftermiddagar i veckan med den högsta klassen, men under höstterminen måste ämnet åter nedläggas, då jag ej kunde åtaga mig mer än 36 timmars undervisning i veckan förutom därmed följande hemarbete. Till den 18 oktober pågick läsningen med all kraft och framgång, ostörd av ryktena om uppror och krig, men då måste vi på grund av oroligheterna flytta till södra delen av staden. I amerikanska missionens hus därstädes fingo vi använda en liten kapellbyggnad som skollokal. Så fort tillfälle gavs, gick jag tillbaka till stationen och packade ihop våra böcker, så att vi efter blott tre dagars uppehåll kunde återupptaga läsningen.

Revolutionen försiggick i största lugn, och den nya regeringen höll den bästa ordning, men vi måste avvakta bortsändandet av de många tusen arbetslösa järnvägsarbetarne, som utgjorde en hotande fara för hela trakten, innan vi tillåtos återvända till stationen, vilket skedde den 15 november. En knapp månad av intensivt arbete följde — sedan nödgades vi till ett nytt uppbrott, denna gång med Shanghai som mål, då ställningen syntes så hotande, att kvinnor och barn ansågos ovillkorligen pliktiga att ge sig av till kusten, innan vägen dit bleve spärrad. Den 8 december avslutade vi läsningen och avreste den 9:de och 11:te i två partier samt anlände till Shanghai någon vecka före jul.

Stationen i Hwangchow.

Om det gångna årets arbete i Hwangchow skriver missionär *Karl Nilsson:*

På Hwangchow-stationen har även detta år varit ombyte på svenska mis-

sionsarbetare. Den 16 januari anlände G. Tonnér och Dina Ruhnborg från Sverige, och den 17 samma månad flyttade makarne Tånnkvist till Kingchowfu. De, som varit stationerade på denna station hela året, äro Hilma Börjeson och Maria Axling samt min hustru och jag.

De kinesiska arbetarne ha hela året varit desamma som det föregående. Flera av medarbetarne synas till vår glädje allt mera fatta det ansvar, som medföljer det härliga uppdraget att vara Herrens vittnen, samt ådagalägga, att de i många avseenden hava en öppen blick för sitt folks andliga behov.

Vad verksamheten beträffar, så har den bedrivits enligt samma plan som förut genom att predika ordet, sprida böcker och traktater, meddela undervisning i skolorna samt hjälpa de sjuka. Utstationerna ha blivit besökta av oss manliga missionärer, så ofta tiden medgivit det. En del av vår tid har också varit upptagen med praktiskt arbete till följd av skolbygget. Tillståndet i församlingen har i det hela taget varit gott.

Barnantalet i våra dagskolor har varit så stort, som skollokalerna kunnat rymma. Våra infödda lärarekrafter hava skött skolarbetet på ett mycket förtjänstfullt sätt.

I enlighet med generalkonferensens beslut har utstationen i Kishuihsien övertagits från den Wesleyanska missionen. Kontraktet överlämnades i december 1910, och verksamheten övertogs i januari året därpå. Vårt hopp är, att vi snart må få en stor fyrbåk på denna plats, en ungdomens huvudstation, vars ljus kommer att spridas över de tre distrikten: Kishui, Lotien och Insan.

De nya byggnaderna för Hwangchow Praktiska skola och lärarinneseminarium blevo icke färdiga på den tid, som enligt kontraktet bestämts, utan arbetet har avslutats under det gångna året.

I medicinrummet hava många sjuka fått hjälp.

Under oktober månad kom ett oväntat avbrott i arbetet på grund av den stora revolutionen. Vid tiden för dess utbrott i Hwangchow kommo de äldste till stationen och bådo oss lämna staden. Inom några få dagar hade vi missionärer rest ifrån Hwangchow och lyckligt kommit undan den fara, som hotade. På vår vice konsuls bestämda råd reste vi alla till Shanghai utom broder Tonnér, som tog anställning i Röda Korsets tjänst i Hankow. Under tiden vi varit borta från Hwangchow har skolarbetet legat nere, men däremot har den evangeliska verksamheten uppehållits av våra medarbetare till en viss utsträckning.

Hwangchow Praktiska Skola och Lärarinneseminarium.

Föreståndarinnan fröken *Hilma Börjeson* skriver:

Vid vårterminens början inflyttade vi i den nya skolan med dess ändamålsenliga lärosalar och sovrum. Att vi varmt och innerligt tackade Gud för all den bekvämlighet, han där berett oss, och med friskare mod än någonsin förr började vårt arbete, är lätt förklarligt. Tänka vi på fördelen av, att vårt skolhus nu, då dörrarne i Kina öppnats på vid gavel, står komplett färdigt, så känna vi en tillfredsställelse, som kommer våra hjärtan att svälla av fröjd. Må Herren hjälpa oss att förvalta detta stora pund till hans namns ära och hans rikes framgång!

Under vårterminen uppgick elevantalet till 42. Den 30 juni hölls årsexamen med alla klasserna, och den 1 juli avlade seminarie-eleverna — 3 till antalet — sin praktiska examen. Under dessa dagar visade eleverna, att de gjort synnerligen goda framsteg i alla ämnen och väl förtjänade de vänliga omdömen en del av åhörarne vid avslutningen uttalade rörande deras kunskaper och färdigheter.

Vid höstterminens början voro 51 elever anmälda, men några av dessa, från övre delen av vårt fält, hade ännu ej hunnit anlända, då skolan för

revolutionens skull måste stängas och eleverna hemsändas. Måndagen den 16 oktober måste vi sända hem eleverna. De som hade sina hem i och omkring Hwangchow, hämtades av föräldrar och målsmän, varemot flickorna från Macheng, Shasi och Ichang — 24 till antalet — av undertecknad ledsagades till Hankow för att därifrån sändas till sina hem. I Hankow skulle jag säkert fått kämpa med stora svårigheter, om ej fru Foster, föreståndarinna för London-missionens stora flickskola i Wuchang räckt mig en hjälpsam hand. Med hennes bistånd lyckades jag få bostad för flickorna.

Själv nödgades jag redan den 19 oktober lämna Hankow för att eskortera några unga lärarinnor och en större skolflicka till Shanghai, där de, så gott sig göra lät, fingo ägna sig åt studier. Min ursprungliga mening att därifrån återvända till Hankow för att taga vara på ovan omskrivna elever blev ej förverkligad. Fru Foster jämte en lärarinna i hennes skola och broder Tonnér gjorde dock allt, som kunde göras för dem. De beredde dem rika tillfällen att hjälpa till i Röda Korsets arbete och sände dem sedermera vid lämpligt tillfälle upp till Shasi och Ichang, varifrån de hämtades till sina hem, där de sedan i lugn och ro fått stanna. Sedermera hade jag blott ansvar för de lärarinnor och flickor, som voro med mig i Shanghai. Lärarinnorna studerade oavbrutet med all flit och gjorde goda framsteg. Under tiden hade de ock rika tillfällen till utbildning genom att besöka möten, föreläsningar, förevisningar och bemärkta platser etc., så att revolutionen kan i detta avseende redan sägas ha medfört stora fördelar för dem.

I andligt avseende har tillståndet i skolan varit mycket gott. Hunger och törst efter Guds ord har städse försports bland både lärarinnor och elever, som var för sig tillväxa i nåden.

Stationen i Macheng.

Från Macheng skriver missionär *F. A. Wennborg:*

De svenska arbetarne på Machengstationen ha under året varit F. A. och Stina Wennborg, Ellen Sundquist samt, intill den 22 februari, D. R. och Judit Wahlquist, vilka då reste hem till Sverige.

Missionsarbetet i allmänhet. Arbetet på såväl huvudstationen som på utstationerna har pågått som förut intill tiden för revolutionen, då blott den ändringen vidtogs, att vi av försiktighetsskäl icke öppnade gatkapellen. Några besök på utstationerna sedan revolutionens början kunde ej heller företagas. Skolarbetet kunde dock fortsätta utom några få dagar, då det var oro i staden och föräldrarna ej vågade låta sina barn komma.

Gudstjänster och möten. För att mera kunna föra de troende och skolbarnen in i ordet ha vi låtit söndagsgudstjänsterna under en stor del av året föregås av klassmöten. Församlingsmöte har i regeln hållits sista och nattvardsfirande första söndagen i varje kinesisk månad. Offentligt möte för män och skolgossar har hållits onsdags aftnar. Kvinnomöten ha hållits två gånger i veckan under större delen av året.

Skolarbetet. Vår förre skollärare i Machengs folkskola behövde en bättre utbildning i västerländska ämnen och blev därför i början av året sänd till Kingchow Seminarium. I hans ställe anställdes utexaminerade eleven från Kingchow, Cheo Kanchéng, som lärare i gosskolan. Ett livsvillkor för våra skolor är, att vi få fullt utbildade lärare och lärarinnor anställda. I samma mån vi ha lämpliga elever att sända till Kingchow och Hwangchow seminarier, komma vi ock att få dessa behov tillgodosedda.

Sjukvården. Intill makarne Wahlquists hemresa sköttes sjukvården av dem. Sedan dess har denna verksamhetsgren begränsat sig till utdelning av medicin, vilket arbete skötts av min hustru och infödde medhjälparen i sjukvården Cheo Lang-san.

Dop. Inom distriktet ha under året

nitton personer blivit döpta. Flera ha ock blivit upptagna i dopskolan.

Revolutionen i Macheng. De revolutionäras sak har djupa försänkningar inom Machengdistriktet. Den 18 okt. övergick Macheng på de revolutionäras sida. I början av december kom det extra bud från vår konsul, att vi måste lämna Macheng. Jag gick då till befälhavaren för de i staden förlagda trupperna, meddelade honom konsulns befallning och begärde eskort. Befälhavaren ansåg, att vi ej borde resa från staden, ja, han var mycket enträgen, att vi skulle stanna kvar. Att under sådana förhållanden vidhålla begäran om eskort var ej trevligt, och att begiva sig iväg utan eskort var otänkbart, då vi hörde, att vägarna ned till Jangtsifloden voro ytterst osäkra i följd av skräckregemente från tjuvars och rövares sida. Efter att hava samrått med varandra kommo vi till det enhälliga beslutet att tills vidare stanna kvar. Vi fingo sedan fira både jul och nyår i Macheng. Att vi senare fingo lämna Macheng, det tillhör årsrapporten för år 1912.

Stationen i Kienli.

Missionär *Elof Franzén* skriver:

De svenska missionärerna, som under året arbetat vid Kienli-stationen, hava varit Elof Franzén hela året och Nils Kullgren med fru intill den 13 mars, då de företogo sin hemresa till Sverige.

På huvudstationen ha regelbundet hållits fyra möten i veckan. Den 26 februari hade vi glädjen få inviga vår nya kyrka, som då stod fullt färdig. Vid denna högtid döptes åtta personer, däribland tre kvinnor.

I gatkapellet ha hållits fem möten i veckan. Dessa ha tidvis varit talrikt besökta, ehuru uppmärksamheten hos de hörande understundom ej varit den allra bästa. Vi ha dock varit skonade från svårare uppträden. Vid dessa möten ha vi under året sålt ej så få böcker och kalendrar.

En gosskola öppnades vid vår station i Kienli den 30 mars. Vid skolans öppnande infunno sig endast fyra gossar, som då blevo inskrivna. Efter någon tid kommo dock 11 gossar till, som alla blevo inskrivna, vadan antalet nu är 15.

Dop har förekommit i Kienli två gånger och i utstationen Chu-kia-ho en gång. Inom vår lilla församling, som nu räknar 17 medlemmar, råder icke synnerligen stor livaktighet. Trögheten att komma till mötena är stor, och intresset för att studera Guds ord är ringa. Vi bedja till Gud, att det må bliva annorlunda och att Guds Ande må få uppväcka de tröga och kalla till mera intresse för församlingens möten och Guds ords studerande.

Den 6 december nögdades Franzén på grund av den pågående revolutionen att lämna Kienli och resa till Shanghai.

Stationen i Kingchowfu.

Missionär *S. Tännkvist* skriver om verksamheten på denna station:

Enligt Kinakonferensens och styrelsens beslut skildes Kingchowfu från Shasi vid början av år 1911 och bildade egen huvudstation. Antalet församlingsmedlemmar, som då utskrevos från Shasi, var 58. Som min tid alldeles upptagits i seminariet, har ej församlingen fått den vård och hjälp, som varit önskligt. Evangelisten Teng har dock gjort ett gott arbete bland de kristna. Han har lett mötena för män på onsdags- och fredagskvällar. Vid söndagsgudstjänsterna däremot har antingen någon av oss utländska lärare eller den kinesiske seminarieläraren Marcus Cheng predikat. Kvinnomöten hava hållits varje torsdag, då även evangelisten Tengs skolflickor varit närvarande.

I gosskolan hava omkring 30 gossar varit inskrivna. Eleverna från seminariet hava predikat i gatkapellet fyra dagar i veckan och Teng de övriga dagarna jämte söndagsförmiddagar. Många hava där hört frälsningens budskap.

Vad som sagts om skolan och mötena äger endast sin tillämpning på

tiden före revolutionens utbrott. Så fort denna började, var det slut med lugnet i vår goda manschustad. De flesta kristna flydde ut ur staden, och mötena måste därför inställas. Evangelisten Teng flyttade till Shasi samtidigt med oss. Enligt låg beräkning flydde åtta tiondelar av den kinesiska befolkningen ur staden. Gosskolan måste därför också stängas. De flesta butikerna stängdes, och gatorna blevo nästan folktomma. Detta tillstånd varade till den 13 december, då manschurerna kapitulerade. Strax började flyktingarne återvända, och evangelisten Teng flyttade då tillbaka till staden. Sedan dess hava mötena varit mycket talrikt besökta, och flera manschurer hava mot vanligheten kommit till vårt kapell samt framställt sin önskan att bliva undervisade i evangelium. Den nyutnämnde landshövdingen är en kristen, och han bevistar ibland gudstjänsterna, vilket har en ovanligt god inverkan på folket.

Kingchow Seminarium.

Under det gångna årets första månad anlände Amerikanska Missionsförbundets missionär Nelson med fru och undertecknad med familj till Kingchowfu för att upptaga arbetet därstädes. De båda missionernas gemensamma mellanskola skulle börja med 1911 års läsår, vadan det var alldeles nödvändigt, att vi blevo tvenne utländska lärare. Härigenom fingo också de båda missionerna var sin representant i skolan, och därmed började det egentliga samarbetet, vad läsningen angår, i seminariet i Kingchowfu.

Broder Fredén anträdde sin hemresa den 7 februari. Den 18:de i samma månad började vårterminen och pågick till den 24 juni, en tid av 18 veckor. Elevernas antal i seminariet var under vårterminen 21: 9 från Svenska och 12 från Amerikanska Missionsförbundet. I mellanskolan var elevantalet större delen av terminen 12: 8 från Svenska och 4 från Amerikanska Missionsförbundet.

Som kinesåret på grund av skottmånaden blev så långt, begynte vi ej höstterminen förrän den 20 september. Skolan hade dock ej pågått längre än till den 12 oktober, förrän det blev ett hastigt slut på läsningen. Vi fingo nämligen den dagen höra, att soldaterna i Wuchang gjort uppror och att de sökte mörda alla manschurer därstädes. En del av dessa lyckades fly till sina anhöriga i Kingchowfu, och snart spred sig ryktet, att manschurerna, vilkas antal i Kingchowfu uppgår till omkring 30 tusen, tänkte mörda alla kineserna i staden såsom en hämnd för det, som skett i Wuchang. Eleverna började storligen frukta och ville lämna skolan för att resa till sina hem. Fastän mycket ovilligt måste vi sluta skolan den 18 oktober, och den 19 oktober lämnade vi, lärare och elever, staden och gingo till Shasi. Makarna Nelson och vi stannade i Shasi omkring en månad, varefter de förra reste till Shanghai och vi till Ichang, där vi hade vår äldsta flicka i skola. Strax före jul reste även vi enligt vår generalkonsuls råd till Shanghai.

Lärarnas antal har varit fem: Marcus Cheng, lärarna i kinesspråket Li och Seo samt broder Nelson och undertecknad.

Lektionstiden har i båda skolorna varit 6 timmar om dagen utom lördagar, då vi haft 4 timmar. Klockan 6,30—7 f. m. hava eleverna haft enskild bibelläsning och bön, 7—7,10 fristående gymnastik, 5—5,30, e. m. exercis och gymnastik samt 9—9,30 enskild aftonbön. Gemensam morgonbön har hållits mellan 8,45—9,05. På söndagen hava eleverna haft bibelsamtal mellan 10,30—12 och bönemöte på kvällarna mellan 7—8. Därtill ha de bevistat gudstjänsten i kapellet klockan 2 e. m. Vid några tillfällen ha de varit ute i staden och predikat och sålt böcker. Andra klassens seminarieelever hava därtill turvis hållit söndagsskola med dagsskolans gossar.

Eleverna hava hela tiden varit flitiga och uppfört sig väl, och den and-

liga atmosfären vid skolan har varit synnerligen god. Bibeln har flitigt lästs och mycken tid använts tilll bön. Ofta har man påträffat en elev i någon tyst vrå, försänkt i bön. En glädje har det varit att se, huru elevernas andliga liv fördjupats och huru deras begrepp i olika frågor blivit allt klarare under vistelsen på skolan.

Statistisk översikt

över ställningen vid missionsstationerna i Centralkina den 1 januari 1912.

Stationer	Utstationer	Antal missionärer		Infödda medarbetare			Församlingsmedlemmar vid årets början	Upptagna under år 1911				Avgångna under år 1911				Församlingsmedlemmar vid årets slut	Under året döpta barn	Antal skolor	Antal skolbarn		Behandlade sjuka	Inkomst av läkareverksamheten	Församlingens gåvomedel
		Män	Kvinnor	Evangelister och medhjälpare	Bibelkvinnor	Lärare och lärarinnor		Döpta	Inflyttade	Döpt barn under året nattvardsberättigat	Summa	Döpta	Utflyttade	Uteslutna	Summa				Gossar	Flickor			
Wuchang ...	8	1	4	7	2	6	192	5	2	—	7	1	—	—	1	198	3	6	116	66	—	—	[5]
Shasi	8	2	1	9	1	5	212	24	3	—	27	1	3	—	4	235	2	5	87	64	2,890	166,41	[5]
Ichang	8	2	4[2]	9	1	13	365	45	—	2	47	8	3	6	17	395	1	10	160	110	—	—	416,00
Hwangchow	7	2	4	8	2	11	196	39	12	—	51	8	—	—	8	239	4	6	102	85[4]	—	135,00	218,20
Macheng ...	3	1	2	5	—	3	40	19	—	—	19	1	—	—	1	58	—	3	60	24	—	545,68	[5]
Kienli	1	1	—	2	1	1	4	14	—	—	14	1	—	—	1	17	—	1	15	—	—	—	40,00
Kingchowfu	—	2[1]	2[1]	1	—	3	58	1	2	—	3	1	—	—	1	60	2	2	33[3]	8	—	—	30,00
Summa	35	11[6]	17[6]	41	7	42	1,067	147	19	2	168	21	6	6	33	1,202	12	33	573	357			

[1] En manlig och en kvinnlig missionär i Kingchowfu tillhöra Amerikanska Missionsförbundet. Mannen är lärare vid Kingchow Seminarium.
[2] En av dessa är lärarinna i Svenska skolan i Ichang.
[3] 21 elever i seminariet och 12 i mellanskolan.
[4] Av dessa tillhöra 51 Praktiska Skolan för flickor och Lärarinneseminariet.
[5] På grund av revolutionen ha församlingens räkenskaper ej kunnat avslutas till årsskiftet.
[6] Utom dessa voro 11 missionärer i hemlandet.

FRÅN EXPEDITIONEN

Allmänna Svenska Missionskonferensen. För denna länge beramade och med stort intresse motsedda konferens införa vi i detta nummer av tidningen fullständigt program, i vad angår konferensens huvudförhandlingar. I samband med den komma föredrag att hållas om kvällarna i många olika lokaler i huvudstaden. Rörande dessa hänvisa vi till särskild annons i Stockholmstidningarna. Det skulle taga för stort utrymme i vår lilla tidning, om vi här skulle intaga även dessa predikoturer.

Vi vänta stor anslutning till konferensen och tro, att den skall bliva av mycket stor betydelse för de svenska missionerna. Vi vilja härmed ställa en hjärtlig uppmaning till alla våra läsare att allvarligen bedja Gud om välsignelse över konferensen och dess förhandlingar.

* * *

Styrelsens sammanträde. Såsom förut är meddelat, kommer Svenska Missionsförbundets styrelse att hålla sitt första sammanträde för hösten tisdagen *den 10 september* i Stockholm.

Ärenden, som eventuellt skola föreläggas styrelsen, böra omedelbart insändas till expeditionen.

* * *

Sekreterare Sjöholms resa till Turkestan. Redan för två år sedan blev det på vår generalkonferens beslutet, att missionsfältet i Ost-Turkestan skulle inspekteras. Missionärerna själva hade också begärt en sådan inspektion. På grund av mellankommande hinder har denna icke kunnat utföras ännu. Nu är det dock bestämt, att sekreterare *Sjöholm*, åt vilken detta uppdrag anförtrotts, skall under hösten företaga en sådan inspektion. Avresan från Stockholm är bestämd till den 17 eller 18 sept. Han reser ut i sällskap med missionärerna J. Törnqvist, A. Ahlbert och Hanna Larsson. Hela resan är beräknad att taga en tid av 3 månader, varför han icke är att förvänta till hemlandet förrän vid jultiden.

* * *

Sekreterare Gustafssons sjukdom. Det är bekant för alla tidningens läsare, att sekreterare *K. J. Gustafsson* på vårsidan insjuknade, och att han undergått operation på Serafimerlasarettet. Han har under hela tiden sedan dess varit oförmögen att sköta sin plats på Expeditionen. Vi hava i det längsta väntat att få höra, att sjukdomen skulle kunna hävas och broder Gustafsson återgivas till det arbete, som så väl behöver hans hjälp. Till vår ledsnad har dock läkaren fällt det utslaget, att det finnes föga hopp om återställande. Sjukdomen har nämligen redan angripit även kroppens inre delar, varför han, mänskligt sett, icke skulle ha lång tid kvar att leva. För Gud är dock ingenting omöjligt. Han kan göra under nu som fordom. Må vi i bön och åkallan komma ihåg vår beprövade broder och hans familj.

* * *

Sjömansmissionen i Petersburg. Såsom vi förut meddelat, har vår styrelse beslutit undersöka förhållandena i Petersburg för återupptagande av den avbrutna verksamheten bland skandinaviska sjömän. Missionär *C. J. Engvall* vistas för den skull för närvarande i Petersburg. Han håller på med undersökningarna för detta arbete. I meddelande till Expeditionen säger han sig hittills ha rönt mycket tillmötesgående från myndigheternas sida.

* * *

Hälsning från Amerika. Kinamissionär *S. M. Fredén*, som enligt styrelsens medgivande gjort en 4 månaders resa i Amerika och där bland annat framburit Svenska Missionsförbundets hälsning till systerförbundet i Amerika på dess sommarkonferens, återkom den 12 aug. till Sverige. I brev till Expeditionen säger han sig vara mycket glad och tacksam för den avslutade resan. Han har under densamma lärt känna många av våra svenska missionsvänner på andra sidan Atlanten.

* * *

Personliga meddelanden. I den sist anlända posten från Kongo meddelas, att den 6 juli sammanvigdes vid Nganda station missionärerna *Edvard Karlman* och *Hulda Andersson*. Må Gud välsigna deras förbund till glädje och lycka för dem själva och till nytta för missionsarbetet. De ha nu sin verksamhet vid Kingoyi missionsstation.

* * *

Söndagsskolsaken i Finland. I nummer 13 av tidningen Pietisten meddelade vi den inbjudan, som ingått till Svenska Missionsförbundet att deltaga i de finska missionsvännernas 25-årsjubileum för söndagsskolan. Vårt missionsutskott beslöt på sitt senaste sammanträde att uppdraga åt redaktör

J. B. Gauffin och predikant *Joh. P. Johanson*, Stockholm, att såsom representanter för Svenska Missionsförbundet resa till Finland och närvara vid nämnda jubileum. Mötet hålles den 12—15 september i Helsingfors och våra ombud komma att anträda resan dit den 10 sept. på kvällen.

Från vår yttre mission.

Fest i Brazzaville.

Här har nu firats Frankrikes stora nationalfest den 14 juli.

Dagarna förut hade litet var bestyr med att skaffa hem flaggstänger m. m. för att giva sitt hus ett festligt utseende. Så även vi. En hel del gator pryddes med flaggor och kulörta lyktor, och det hela tog sig rätt ståtligt ut, då det blev färdigt. Vi hade naturligtvis hissat vår kära blågula flagga, och dessutom några franska.

Festen tog sin början lördagen den 13:de klockan 5 e. m. med kanonsalut från militäretablissementet. Klockan 8 drog militären igenom staden med musik och facklor. Klockan 9 var det musikalisk aftonunderhållning på klubben, och till denna, såväl som till alla de övriga festligheterna, voro vi inbjudna. Vi föredrogo att stanna utanför, och som festen försiggick på en öppen veranda, kunde vi gott se och höra, vad vi önskade. Det förekom mycket god solosång samt musik för piano och flöjt. Därefter fingo vi se ett ganska praktfullt fyrverkeri. Våra arbetare, av vilka de flesta ej sett något liknande förut, voro naturligtvis storligen förvånade. De voro även så rädda, att de ej tordes sova om nätterna under festligheterna, ty de fruktade att bliva dödade.

På morgonen den 14:de defilerade trupperna. På förmiddagen blevo vi i tillfälle att se en »lantbruksutställning», där nötkreatur, får, getter, svin och höns voro utställda, ävenså jordbruksalster samt varjehanda saker, förfärdigade av infödda.

Under dagens lopp höllo en del hövdingar med sitt folk »intåg» i staden. De slogo sig ned med sitt folk i olika läger, dansade, drucko och förde ett rysligt oljud med sina trummor, »spel och sång». Vi hade här tillfälle att se hedendomen i all sin nakenhet. En del lekar och upptåg voro tillställda för de svarta, ävenså

En batekehövdings intåg i Brazzaville vid nationalfesten den 14 juli.

var det skönhetstävlan för infödda kvinnor. — Å bilden synes traktens förnämste »bateke-hövding», då han med svit håller sitt intåg i Brazzaville den 14 juli för att deltaga i nationalfesten. Han bär hög uniform. »Kronan» är fullsatt med lejon- och leopardklor och kantad med elefanttagel. »Spiran», som han högtidligt viftar med, är likaså av elefanttagel. Han bäres af fyra man på en matta av leopardhud. Mellan vart femte eller tionde steg stannar tåget, då sviten spelar och dansar omkring hövdingen. Hela tiden sjunga sångarna. — I bakgrunden synas Missionsförbundets provisoriska byggnader. — Vidare förekom ekipageutställning. Två damer hade sina vagnar förvandlade till »flygmaskiner». Största uppmärksamheten tilldrog sig den minste bland »utställarne», generalguvernörens 7 månader gamle son. För sitt med blommor rikt smyckade ekipage (barnvagnen) erhöll han en medaljong av afrikanskt guld. Han hyllades med en kraftig applådsalva, då borgmästaren dekorerade honom. Under dagens lopp förekom även kappridning strax utom staden inför en stor mängd åskådare.

Den 15:de fortsattes festen med skjut- och tennistävlan. På kvällen var avslutning med prisutdelning.

Så var den stora högtiden slut. Flyktig och kort hade den varit såsom alla fester på jorden.

Give Gud, att vi genom vår verksamhet här måtte kunna leda många människor in på den rätta vägen och låta dem få syn på de höga fröjder, som Gud kan skänka.

Livia Ceder.

Några ord om missionär Axel Wennerströms sjukdom och död.

Kära missionsvänner!

Till alla, som deltagit med mig i min djupa sorg, ber jag härmed få frambära mitt innerliga tack. Tack för den tröst Ni sökt bringa mig genom brev, ock tack för de böner, Ni för min skull uppsänt till Herren, som förmår att hjälpa. Han har uppehållit mig.

Då vid vår hemresa ingen annan var med, som kunnat berätta om min älskade makes hemgång, äro nog de flesta av Eder ännu obekanta med händelserna därvid. Själv har jag funnit min plikt att redogöra därför alltför svår och tung under den tid, som gått, då sorg och svaghet varit kropp och själ övermäktiga. Nu vill jag emellertid försöka att berätta något.

Med ångaren Bruxellesville lämnade vi Matadi den 27 december. Vi anträdde resan med en viss bävan, emedan jag den sista tiden hade haft många febrar. Dock hoppades vi det bästa och kände oss synnerligt välsignade av Gud, som låtit mig återfå så mycket krafter efter den sista febern, att vi kunde få allt i ordning för hemresan. Min man var, så långt vi kunde se, frisk och kände sig starkare nu, än när han förra gången stod färdig att lämna Kongo. Detta var ju visserligen intet säkert skydd mot febern, såsom vi så många gånger förr sett. Men vi gingo ju att möta bättre luft och bättre förhållanden, och därför kom slaget så bedövande hårt. Under fem lugna, lyckliga dagar gled båten fram över de stora djupen, och våra hjärtan voro så uppfyllda av tacksamhet mot Gud för både närvarande och gången tids lycka, att vi knappast funno ord för att uttrycka det. Herren hade bevarat oss därute bland de många farorna. Var ej hans makt densamma än? Jo, visserligen.

Nyårsdagen dog en passagerare ombord, en svensk man. Min man blev av kaptenen ombedd att förrätta begravningsakten. Det var en djupt gripande stund, då ångmaskinen tystnade, båten stannade och den avlidnes stoft sänktes i vågorna. Skulle möjligen någon mer kallas hädan under denna färd, och i så fall, vems tur

skulle det bli? Sådana frågor trängde sig ovillkorligen på oss i den stunden. Den 2 januari på aftonen kände min man sig illamående, men fick dock sova hela den natten. Morgonen därpå hade han rätt hög temperatur, och innan aftonen samma dag stod temperaturen vid 40° C., trots det att han legat i svettning hela dagen. Vi tillkallade nu skeppsläkaren och fingo av honom tillstånd att med ett bad söka få ned temperaturen. Den stod dock nästan lika högt efter badet som före. Läkaren tillrådde sedan ej flera bad. Temperaturen steg, trots all vård, långsamt men stadigt uppåt, till dess att min älskade make den 6 januari kl. 5,45 f. m. insomnade för att ej vakna mer till liv och verksamhet i denna värld. Dödsorsaken var klimatfeber, såsom förut blivit omnämnt i tidningen.

Under de tre dygn, som sjukdomen varade, hade han inga plågor. Själv sade han: »Tänk, att jag ej har något ont, jag är bara trött.» På min fråga, huru han kände det, om Gud nu skulle taga honom hem, svarade han: »Mig och Gud emellan är allt klart, men jag vill ej gå nu för din skull. Det vore också kärt att ännu en gång få se de mina hemma i Sverige, då vi nu äro så nära», och så bad han Gud att få leva. Under det att vi då och då talades vid om att möjligen nu skiljas, hoppades vi dock, att Herren skulle skänka liv och hälsa åter. Men så var ej hans behag. Krafterna avtogo hastigt, och när jag fattade verkligheten och fick nåd att böja mig för Herrens vilja, var Axel allt för klen för att kunna tala. Dock var han vid full sans och gav tydligt tillkänna, att han hörde och förstod, vad jag sade. Övergången var ej svår. Herren löste sin tjänare med mild hand och förde honom till fullkomlighetens och livets land.

Med avseende på den älskade hemgångne är ju allt väl, och vi kunna vara trygga vid, att det är vår Gud, som har makt över liv och död. Må vi lämna åt Herren själv att bedöma, vad som är vinst för hans rike och till det bästa för vår fostran, allt under det naturligtvis saknadens bittra tårar strömma utför våra kinder. Att detta också blev till vittnesbörd för de ombord varande, fick jag redan under resan bevis för och senare i brev från en medresande, som omtalade, vilket intryck händelsen gjorde på densamme själv och på alla medpassagerarna. De måste erkänna, att den rättfärdiges död är salig, och att gudsfruktan och tro har ett värde i nödens tid, och de önskade sig samma saliga hopp som vi, då allt här tager en ände. På trettondagen, några timmar efter den älskades insomnande, fördes hans stofthydda i land vid Dakar, en plats på Afrikas västra kust. Tre skandinaviska båtar lågo där i hamn, och från en av dessa hämtades han i land. Besättningen från nämnda båtar lovade att närvara vid begravningen, som skulle ombesörjas av en på platsen boende agent för belgiska båtbolaget. Jag fick ej följa med i land, ty därtill var ej tid. Men det var en stor vänlighet av kaptenen att bevilja min begäran att få min älskade begravd i jord, då vi så snart skulle passera land. Eljest skulle vi ej ha stannat i Dakar på denna resa, och hans stoft skulle ha sänkts i havet.

Så vilar han, till dess Guds basun väcker honom, då han skall uppstå till liv och oförgänglighet. I förvar hos Herren är till dess hans lyckliga själ, frigjord från allt jordiskt tvång, och kan ej mera nås av någon sorg eller nöd.

Då jag till sist vill bedja missionsvännerna att i fortsättningen komma ihåg mig inför Gud, såsom ock hela den kämpande skaran av vittnen i hednavärlden, tänker jag på, huru min älskade, då han ännu stod med i striden, sade, när arbetet gick synnerligen lätt eller när någon särskild uppbyggelse kom hans själ till del: »I dag bedja missionsvännerna särskilt för oss.» Bedjen, ty striden är

hård, men segern är viss för dem, som kämpa under korsets fana.

Eder i Herren
Maria Wennerström.

Ljusfallshammar den 5 aug. 1912.

Kuling den 8 juli 1912.

Kära missionsvänner!

Frid!

Den 2 juli var för oss svenskar på Kuling en särskild högtidsdag. Det var då examen i Svenska skolan. För första gången förunnades det mig att få vara närvarande vid denna skolas avslutning. Jag har alltid haft höga tankar om Svenska skolan härute, och jag är glad att kunna säga, att denna examen kom mig att få ännu högre tankar om den. Ja, det var en sann fägnad att få sitta ned och åhöra de olika lektionerna. Raskt gick det undan. På de många frågorna följde pigga och i de flesta fall riktiga svar.

Under lektionen i Sveriges geografi fingo vi rent av höra bruset från hemlandets älvar, bestiga det ena berget och den ena kullen efter den andra, se ut över de böljande sädesfälten, där blåklinten bland den gulnande säden så livligt påminde om den för oss så kär vordna blågula fanan, ja, under hela lektionen var atmosfären mättad av Sverige, det doftade Sverige, en doft, som blev i ännu högre grad stark och skön under lektionen i Sveriges historia. I raska drag genomgicks historien från forntiden ända fram till slaget vid Helsingborg. Så fingo vi följa »Stenbocks kurir» på hans snabba färd till huvudstaden. Ett par av barnen deklamerade nämligen på ett berömvärt sätt stycket »Stenbocks kurir». I högsta grad vibrerade nu de fosterländska känslorna inom oss. Styckena »Lagman Torgny» och »En liten körsven» deklamerades också på lika berömvärt sätt. Mellan lektionerna sjöngos varmhjärtade fosterländska sånger. Men det är ej blott en fosterländsk anda, som genomtränger skolan, utan också först och sist en varm gudsfruktans anda. Med övertygelsens värme undervisas barnen i kristendomens sanningar.

Till slut höllos korta tal av missionär Rydén, Tonner och undertecknad, och fru Augusta Rydén uppläste några verser, hon under examens gång författat. Jag närsluter dem härmed. Därpå avslutades examen med bön. Sist sjöngs »Oss välsigna och bevara.»

Svenska skolan är tillkommen som svar på bön. Länge, varmt och enträget bådo föräldrar härute Gud giva en lärarinna för missionärernas barn. Svaret uteblev ej. Lärarinnan, fröken Ida Petterson, kom, och hon är en lärarinna med Guds nåde. Det är ej litet bekymmer missionärerna ha för sina barn. Dessa bekymmer ha dock i ej ringa mån minskats, i följd av att vi fått en svensk skola på fältet. Ett svenskt barn i en svensk skola, se det är nu, som det bör vara. Så frestande det än är att här skriva något utförligare om nödvändigheten och välsignelsen av att ha en svensk skola på fältet, skall jag dock ej göra det. Må Gud i fortsättningen låta sin rika välsignelse vila över Svenska skolan, och må vi föräldrar vara rätt tacksamma till honom för denna värdefulla gåva! Kära missionsvänner, då I bedjen för missionen, kommen också ihåg missionärernas barn och den svenska skolan härute. De varmaste hälsningar!

Eder i Herren tillgivne
F. A. Wennborg.

Vid examen i Svenska skolan på Kuling, Kina, den 2 juli 1912.

Var skola vi de rätta orden finna
Att nu inför vår kära lärarinna
Vårt hjärtas varma tack rätt tolka här?
Vad vi i dag ha hört för oss förklarat,
Att du helt säkert ingen möda sparat,
Ett vittne därom barnaskaran bär.

Med stort intresse här vi suttit neder. —
Det var så trefligt att få följa Eder
På färden genom hela Sveriges land.
Vi följde med till bergens högsta toppar,
Vi sågo laxen, som i älven hoppar,
Vi sågo drottningen vid Mälarns strand.

Om substantiv och adjektiv vi hörde,
Och allting, ack, så glatt oss återförde
Till tider, då vi knogade en gång.
Ni kunde dividera och sortera,
Med liv och känsla också deklamera,
Och frisk och hurtig ljöd var hemlandssång.

Och nu till sist, ett tack ifrån oss alla!
Åt Herren Gud så varmt vi anbefalla
Båd' dig och hela lilla flocken här.
Var viss, att på den stora skördedagen
Du ej skall stå besviken och bedragen
Men rikligt skörda, vad du här har sått.

Augusta Rydén.

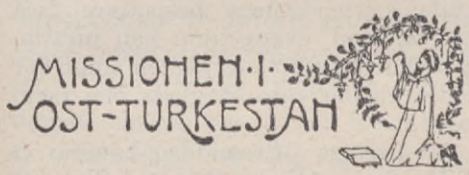

Jengi Hessar den 19 juni 1912.

Kära missionsvänner!

Nåd och frid!

Det är rätt länge sedan, jag genom Missionsförbundet meddelade mig med Eder. Det är åtminstone så länge, att jag hunnit flytta till en annan plats och där tillbringa nära tre månader.

Denna flyttning berodde på, att vid vår konferens i vintras beslöts, att broder Arell och jag skulle vid lämplig tid flytta hit för att göra förberedelser för byggandet av en missionsstation. Vi ha således gjort inträde på en ny plats, där vi visserligen äro personligen okända men dock delvis kända genom vår verksamhet vid de andra stationerna. Vi blevo den första tiden mycket välkomnade, och många menade sig vara glada över, att vi ville komma och bygga och bo ibland dem.

Nu ha vi kommit ett gott stycke med byggnadsarbetena och hoppas om ett par månader ha väggar och tak till de olika husen färdiga.

Vid utförandet av större praktiska arbeten i detta land får man dagligen öva sig i tålamod, men också i att förfara med en viss stränghet. Att ljuga tyckes bland detta folk vara en eftersträvansvärd och från tidiga år väl övad konst. För oss, som i affärer och umgänge med folket alltid måste hava i sikte att i handling visa sanningen av vår predikan, blir det därför mer än en gång svårt. Att på detta sätt i det praktiska få umgås med folket är dock en stor förmån, ty vill man lära känna folket riktigt, skall man göra affärer med dem eller taga dem i tjänst eller arbete. Men detta har också sitt stora ansvar, ty i den mån som de i våra handlingar se äktheten av vår förkunnelse, skola de i sinom tid tro densamma.

Mer än en gång förvånas man över att höra och se, huru de på samma gång tro på en Gud och på den krassaste vidskepelse och hedendom. Så t. ex. kom i våras en av våra tegelslagare till oss en dag, då det en längre tid varit regnigt, och bad att få en summa pengar, som kan skulle ge en viss man, för att han skulle sköta om, att det blev torkväder. En annan gång, då vi grävt en ny vattendamm, som ej höll vatten, fingo vi av en man det rådet att göra en måltid för vissa av deras trollmän, så skulle de läsa en bön, och allt skulle bli bra. Denna folkets okunnighet och vidskepelse använda också deras mollor och präster på ett ömkligt sätt och hålla dem därigenom i sitt våld.

Vi ha varje söndag haft predikan för folket. Kyrkan har varit Guds

fria natur, och folket har oftast lyssnat uppmärksamt. Vi ha också sålt inte så få evangelier.

Av den sista tidens händelser i provinsen ha vi här ej förnummit mera än vilda rykten och en allmän förskräckelse bland folket. En stor del av kineserna tycktes först en tid tro sig ha tagit steget in i en ny storhetstid. Stolta och förtjusta kommo de till oss och visade på sitt kortklippta hår, studerade ivrigt och grundligt våra kläder och huvudbonader och bådo oss skaffa dem sådana, ty deras gamla dugde ej längre, menade de. Det syntes, som om de trodde sig med samma ha blivit ett stort och märkvärdigt folk. Så kom som ett åskslag ryktet om upproret och mandarinmorden i Kaschgar och grusade alla deras storhetsdrömmar. En del flydde i förskräckelsen utåt landsbygden, och andra satte fast den bortklippta hårflätan under mössan och sökte se ut, som om ingenting hade hänt.

Allt har hitintills varit lugnt, men ingen vet, vad framtiden bär i sitt sköte för detta land på det politiska området. Vi vila i vår Guds hand, och hans vilja förutan sker oss ingenting.

De hjärtligaste hälsningar till alla missionens vänner.

Eder tillgivne
Gottfrid Palmberg.

Från utresande missionärer.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Vid 12-tiden kommo vi fram till stationen Songololo. Där mötte oss bärare från Mukimbungu, vilka skulle frakta oss och våra saker till denna station. Då vi delat ut våra bördor, begåvo vi oss i väg. Jag fruktade, att träsken vid Songololo och Nionzo, en biflod till Kongo, skulle vara svåra att komma över, men mina farhågor besannades ej, vilket var för mig en sannskyldig glädje. Nionzofloden kan ibland vara ganska svår att komma över, men denna gång var det präktiga stockar fällda över den. En annan gång, då jag gick över densamma, föll jag rätt på huvudet i floden. Jag lyckades dock kravla mig upp på land.

Resan mellan Songololo och Mukimbungu gick utmärkt. En natt lågo vi i en by, Nsweka. Där fingo vi taga in i läraren Kilolas nybyggda hus, i vilket det fanns det allra finaste mahognygolv. Så snart man kom in i byn, såg man, att kristendomen blivit en makt, där män, kvinnor och barn voro snyggt klädda och kommo emot oss och hälsade oss välkomna. Sopat och fint var det överallt, och flera av byfolket hade stora präktiga hus. Dit skulle kristendomens bespottare fara och se, vad evangelium kan uträtta. På kvällen predikade jag en stund för dem, och de voro så glada och tacksamma.

På fredags eftermiddag kommo vi till Mukimbungu, där Janssons, Nykvist och Lotten Sandell mottogo oss med största hjärtlighet. Där fingo vi också vila ut några dagar, innan vi fortsatte färden till Nganda och Kingoyi. Jag måste nu sluta för denna gång, men om Herren låter mig leva och hava hälsan, skall jag skriva något om färden hit upp till Kingoyi.

Min hustru förenar sig med mig i de hjärtligaste hälsningar till alla missionens vänner.

Eder i Herren tillgivne
A. Walder.

Kingoyi den 24 juni 1912.